

Kasvi: Rutistumme tietoyhteiskunnan puristuksessa

24.9.2004 09:04 — Mari Flink

Tietoyhteiskunnassa ihminen sopeutuu liian helposti teknologiaan. ? Tai vaikkei sopeudu, niin ainakin vääntyy, **Jyrki Kasvi** sanoo. Kohtalokkain seurauksin.

Kansanedustaja Jyrki Kasvi on huolestunut tietotyöläisten hyvinvoinnista. Kaikki tunnusmerkit viittaavat siihen, että länsimainen työntekijä voi pahoin.

- Chicagon vuoden 1933 maailmannäyttelyn motto oli, että tiede löytää, teollisuus soveltaa ja ihminen sopeutuu. Donald Norman käänsi ajatuksen 1993 niin päin, että ihmiset esittävät, tiede tutkii ja teknologia sopeutuu. Ongelmana on vain se, että ihminen sopeutuu paljon helpommin kuin teknologia. Tai ainakin vääntyy helposti.

Kasvi itse ei hirmuisesti tietotulvaa väistä. Hän väittää olevansa täysin työkyvytön, jos hänellä ei ole taskussa puhelinta, pda:ta, digikameraa ja usb-muistia.

- Tällainen koneen ja ihmisen yhdistelmä, kyborg, on monelle painajainen. Minulle se on unelma.

Todellinen tietoyhteiskuntarytmi on kuitenkin vasta alussa. Niin kuin teollisessa vallankumouksessa, jossa ensimmäiset 50 vuotta teollinen teknologia syntyi ja toiset 50 vuotta teknologia muutti yhteiskuntaa.

- Ensimmäisten tietokoneiden synnystä on kulunut nyt tuo 50 vuotta...

Tietoyhteiskunta rikkoo perheen ja demokratian

Tahti kiihtyy entisestään. Maailman lankapuhelinyhteyksien rakentaminen vei sata vuotta. Yli miljardin langattoman puhelinyhteyden pystyttäminen kesti kymmenen vuotta.

- Kymmenen vuoden kuluttua ihan mikä tahansa voi olla suomalaista arkipäivää, vaikka sitä ei oltaisi vielä edes keksitty, Kasvi uskoo. Tietoyhteiskunnan murroksella voi olla dramaattiset vaikutukset suomalaiseen elämänmuotoon.

- Vasta teollinen yhteiskunta synnytti modernin ydinperheen, edustuksellisen demokratian, nykyisen koulutusjärjestelmän ja nykyiset työmarkkinat. Onko tietoyhteiskunnan perhe esimerkiksi sinun, minun ja meidän lapsia hoitava verkosto, Kasvi kysyy.

Työn luonne tulee muuttumaan täysin. Se irtautuu ajasta ja paikasta. Työyhteisö ja -paikka katoavat bittiavaruuteen ja samalla yhteisöt ja identiteetit hajoavat.

- Muutaman vuoden takainen toimistotilojen käyttöaste oli yhdeksän prosenttia ja suunta on laskeva. Kuka enää haluaa investoida konttoreihin?

Ihmisen psyyke ei kestä

Työn ja identiteetin hajoamisen seurauksena ihmiset alkavat oireilla niin fyysisesti kuin psyykkisesti. Merkit ovat jo nähtävissä. Suomalaisista vain joka kymmenes jää eläkkeelle lainsäädännön mukaisesti 60-65 vuotiaana.

- Mielenterveysongelmat ovat yksi tärkein syy, miksi ihmiset jäävät pois työelämästä niin aikaisin.

Työntekijöiden henkistä hyvinvointia syövät liiallinen tietotulva, työn psykologinen vaatavuus yhdistettynä vähäiseen autonomiaan ja epävarmuuden kasvaminen työyhteisön ja identiteetin murtuessa.

Johtajatkin kärsivät tietotulvasta

Informaatiokuorman on havaittu olevan ongelma etenkin tietotekniikan ammattilaisille. 70 prosenttia tietotyöntekijöistä kokee, että työssä on usein tai jatkuvasti enemmän hyödynnettävää tietoa kuin pystyy omaksumaan.

Reutersin "Dying for information" -tutkimuksen mukaan 62 prosenttia johtajista kertoo ihmissuhteidensa kärsivän tietotulvan takia. Melkein puolet johtajista kärsii infostressin aiheuttamista terveysongelmista.

- Liiallinen tiedon määrä korreloi kaikkien työuupumuksen eri oireiden kanssa. Niin henkisen väsymyksen, ammatillisen pätevyyden tunteen puutteen kuin kyynisyydenkin kanssa.

Infoähkyn kourissa taistelevia henkisen työn tekijöitä Kasvi neuvoa ottamaan rennommin.

- Kaikkea ei tarvitse tietää. Riittää, kun tietää, mistä tiedon saa. Ja työtahtia kannattaa hellittää. Sairastuminen se vasta työtehoa syökin, muistuttaa mies, joka itse on ehtinyt elämässään paljon.

<http://www.digitoday.fi/tyo-ja-ura/2004/09/24/kasvi-rutistumme-tietoyhteiskunnan-puristuksessa/200413916/66>